

VILÁGOS SÁG

LÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR DOLGOZÓK LAPJA

37. SZÁM

Vasutépítők

A Népvédelmi Egyesület gyűjtést rendezett a vasuti munkások felszólítására. Cikkek és felhívások jelentek meg a lap hasábjain is, ismertetve a közönséggel a vasuti munkásság tarthatatlan helyzetét és felszólítva mindenkit az adakozásra.

A gyűjtés vége felé közeledik. A követendő példa ez alkalommal nem egy bőkezű adakozó, kit további összegek kiterjesztésére céljából akarunk most a közönség elé állítani, hanem a vasuti munkásság.

Mindenki a saját bőrén érzi, hogy válságba sodródtunk. Élelmiszerhiánnyal küzdünk, ruházati cikkeket vagy egyáltalán nem kapni, vagy pedig méregdrágán. Nincs elég tüzifa, nincs készpénz, sok családfenntartó a fronton van vagy ismeretlen helyen tartózkodik. Bármerre nézünk, nehézségek, nehézségek és újra nehézségek. Sokan tekintenek körül tanácsátalanul és kétségbeesetten kutatják, hogy miért jutottak ilyen helyzetbe? S a sors csapásai alatt végre felébred a kérdés: ki a felelős?

Sokakban talán még bent lappanganak a fasiszta okfejtés bárgyú, de megtévesztő szövegei. Lehet, hogy mások egyszerűen nem akarják feltenni a kérdést önmaguk előtt. Remélik — esetleg úgy csendben önmagukban el is várják —, hogy minden a legrövidebb időn belül rendbejön s ugylátszik, elfelejtik, hogy gyógyítani csak úgy lehet valamit, ha ismerjük a kórokozót. Próbálják elodázni a felismerést, hogy a fasiszmus, és kizárólag a fasiszmus, a felelős a mai nehézségekért.

A vasuti munkásság azonban tisztában van ezzel. Tudja, hogy halálfatlan nehézségek vannak s hogy ezeket a nehézségeket most, felszabadulásunk után, érezzük legerősebben. Tudja azonban azt is, hogy nem a Vörös Hadsereg okozta ezeket a bajokat. Tudja, hogy egy vasuti hid felrobbantása önmagában elvileg még nem élelmiszeri válság. De az a válság pár nap múlva, mikor a szerelvények nem tudnak áthaladni rajta. Még tovább menve tudják azt is, hogy egy felháborítóan aljas imperialista rablóhadjáratot meg lehetett indítani úgy, hogy jó ideig lehetett még ruhaszövetet kapni, sőt izletes süteményeket is lehetett megszíelni a cukrászdákban. Csak amikor bombák zuhannak a városokra s tankok tiporják szét a hazai föld buzatábláit, akkor tör ki a válság. Igen, akkor tör ki, amikor a szabad népek jogos haragjukban utána vetik maguk a gaz betolakodóknak, a tömeggyilkosoknak, a városgyújtogatóknak, a faluégőzőknek. De ki a felelős? Talán a Szovjet, mert nem volt hajlandó engedni, hogy letiporják?

Amikor a fasiszták, akik ezt a vérzivart az országra zúdították, melegen találták a földet a talpuk alatt, minden értéket és készletet magukkal vevé, elvonultak nyugat felé. Személyes jelenlétüktől nagyobbára megszabadultunk. De egy emlék maradt utánuk: a válság.

A vasuti munkásság levonta a következtetést, amit mindenkinek le kell vonnia: dolgozni! Dolgozni önmagunk és a Vörös Hadsereg érdekében, dolgozni, hogy a háborúnak minél hamarabb vége legyen. Dolgozni, mert csak úgy megoldás van: szétzúzni a fasisztákat, szétzúzni mindent, ami a bőkezű adakozók meg az utáiban áll.

Ezt tették a vasuti munkások.

Pécsig tört előre Tolbukin tábornagy hadserege

Elesett Mohács és Bátaszék

Százötven kilométer széles arcvonalon folyik az offenzíva

MOSZKVA, november 30. (Rádió) Sztalin marsall külön jelentésben adta tudni, hogy Tolbukin tábornagy csapatai átkeltek a Dráván, a Dunán és megindították nagy duvántuli hadműveleteiket.

A szovjet tudósító iroda hivatalos jelentése a következőképpen szól: November 29-én a 3. ukrain arcvonal csapatai támadást indítottak a mentek át és átkelve a Dráván északi irányban törték előre, amelynek során 40 kilométer mélységben hatoltak be az ellenség védelmi rendszerébe. A támadást 150 kilométeres szakaszra kiterjesztve elfoglalták Pécsét, Mohácsot és Bátaszéket 330 más helységgel együtt. Ezek közül a legfontosabbak: Bata, Villány, Somberék, Batina, Vinograd, Dunaszekeső, Nemetboly, Alsónána, Pécsvárad, Beremend, Pécsudvard, Ata, Dárda, és Pélmonostor.

Az arcvonalak többi szakaszán helyi jelentőségű harcok és felderítő vállalkozások folytak. **LONDON, november 30.** A szovjet tudósító iroda kiegészítő jelentése közli még, hogy Pécs körül több mint 1500 foglyot ejtettek, valamint sok mozdonyt és vasuti szerelvényt zsákmányoltak. A város környékén 55 löveg esett zsákmánnyul, de az egész zsákmány megállapításra még korántsem végleges.

A Bodroghözven is tovább folytatók a harcok és ott a szovjet csapatok 6 kilométerre közelítették meg Sátoraljaújhelyet. A Duklai-hágónál az előnyomulás keleti irányból tovább tart, amely azt eredményezheti, hogy a 4. ukrain front csapatait közvetlenül Lengyelországból lehet majd ellátni, azonkívül közvetlen összeköttetésbe juthat a Lengyelországban küzdő Komarov tábornagy csapataival.

A Dunántul dől el a Kárpátmedence sorsa

Katonai munkatársunk írja: A tegnapi helyzetmagyarázatban már utaltunk arra, hogy miután Malinovszky és Petrov tábornok csapatai lényegileg elérték támadási céljukat, csakis a Dunántul indulhat olyan hadművelet, mely a német védelmi rendszer alapvetően felboríthatja. Az is megállapítható volt, hogy e támadás megindítása sürgős, mert a Balkánról kivont német csapatokat ott összpontosíthatják és ezáltal később sokkal nehezebb feltételek mellett lehetne az áttörést végrehajtani.

Ez a várva-várt áttörés most megkezdődött. A 330 elfoglalt helység biztosítja a támadás lendületét, mely máris tuljuttatta a szovjet csapatokat a Mecsek-hegység gerincén. A mostani hídfő egyaránt alkalmas arra, hogy a Dráva mentén nyugatra fordulva az egész balkáni német haderő útját elvágják, vagy a Duna mentén északnak haladva Budapestet nyugatról is körülzárják.

Minden igazi magyar ember lélegzetviisszafojtva figyeli majd az újabb jelentéseket, mert ezektől nemcsak Budapest felszabadítását, hanem az egész ország megtisztítását is várhatja. Jelenleg a Kárpátmedencében 3 szovjet hadseregcsoport küzd, mégpedig Tolbukin tábornagy 3., Malinovszky tábornagy 2. és Petrov tábornagy 4. ukrain arcvonala. Ez eléggé aláhuzza az itteni hadműveletek fontosságát és könnyen előfordulhat, hogy a Vörös Hadsereg Bécs kapuja alá ér.

A dunántuli hadműveletek legnehezebb szakasza a Balaton, Bakony, Pilis, Budapest vonalában lehet, ahol a németek még egy utolsó védelmi vonalat építhetnek ki, de ez koránt-

sem képezhet áthidalhatatlan akadályt.

Mindenesetre Tolbukin tábornagy csapatainak gyors átcsoportosítása, melyek a krími harcok óta Románia déli részén és Belgrádon át előnyomulva szakadatlan támadó hadműveleteket folytattak, a világ csodálatát fogja kiérdemelni.

Még nem állnak rendelkezésünkre

megfelelő adatok a szovjet hadművészet méltatására, de annyit már előre meg lehet állapítani, hogy ez töretlen fejlődési vonalat jelent Julius Cezar és Nagy Sándor által örökségül hagyott örökértékű elveken, valamint Nagy Péter és Szavorov nemzeti sajtóságokat figyelembevevő hadászatián át a mai nagy hadvezérek teljesítményéig.

Saarbrücken előtt állanak a szövetségesek

LONDON, november 30. (Reuter) A nyugati arcvonalon a 9. amerikai hadsereg új támadást indított a Róhr-folyó felé és erősebb támadással — kemény német ellenállás mellett — több kilométerrel hatolt előre az elárastott terepen. Távolság délre Jülich közelében a szövetségesek széles fronton megvetették a lábukat a Róhr nyugati partján. Ebben a térségben 5 kilométerre közelítették meg Dürent és öt falut elfoglaltak. A Saar-vidéken a megszálló csapatok elfoglalták a fontosabb magastatokat, amelyekről le lehet látni Saarlautern városra. Saarbrücken, a vidék legfontosabb ipari városa már csak 14 kilométerre van az előőrsöktől.

Strassbourgból észak felé haladva a 7. hadsereg több mint 30 kilométerre verte vissza a németeket. A hadsereg zöme, melyben francia páncélosok is küzdenek. Strassbourgból továbbhalad, dél felé szorongatva a Vogézeket át visszavonuló 50.000 németet. Az elfoglalt Mulhouse térségében a francia-amerikai csapatok bekerítettek egy jelentősebb német erőcsoportot.

Az elmúlt 48 órában negyvennél több szövetséges bombavető hatalmas vadász kísérettel összpontosított támadásokkal hajtott végre Németország olaj- és közlekedési célpontjai ellen anélkül, hogy vadász-ellenállásba ütköztek volna. Súlyos támadás érte Flannover környékét és Hamm rendező pályaudvarát. A kísérő vadászok alacsony repüléssel bombázták és lötték a célpontokat, de egyetlen német gépet sem láttak még a repülőtereken sem. Mindössze négy szövetséges bombavető veszett oda a lépvédelmi tüzésben.

Éhezve, szomjúságban, rendületlenül dolgoztak, hogy minél hamarabb gördüljenek végig a vagonok a vágányokon, életüket hozva a városokba és a Vörös Hadsereg katonáit, legyőzve a németeket és utánpótlásukat a front-

felé. Tudták és tudják, hogy jobb sorsuk a Vörös Hadseregtől függ s hogy az minél hamarabb számol le velük a fasisztákkal, annál hamarabb oldódik meg a válság. Kövessük a példát. Fordítsuk min-

den erőnket a fasiszták ellen, akik a tönk szelére juttattak a munkát legyőzve a kezünkben kövessük el mindent a háború megrovidítása érdekében.

Tompai István

HIREK

Boszorkányhistoria

A középkorban, mint tudjuk, irgalmatlanul megégették a boszorkányokat. Ma már nincsen boszorkányégetés, de Isten tudja, hogyan-hogyan nem, boszorkányok még vannak. Gonosz varázsigéjükkel, bűbájos javasasszonykodásukkal révület-be ejtik áldozataikat, akik maguk sem veszik észre, hová-merre sodorja őket sippal, dobbal, nádi hegedűvel a gonosz szellem.

Szegény györgyalviakra gondolunk. Nem elég, hogy annyi a szenvedésük, az egészséges orvoslást, a társadalmi felemelkedés jozan emberi lehetőségeit újra meg újra elkendőzi előlük valami ravasz és szemérmelen személynvesztés. Mondjuk csak ki nyíltan a teljes nevét: ez a csekefalvi Tamás Béláné csak nem tudja, csak nem akarja abbahagyni játékaikat, holott igazán itt volna már az ideje annak, hogy Györgyalva dolgos népe szembeszálljon minden árnykodással s végre saját maga intézze a maga dolgait mindenféle boszorkányos nagyasszonyi gyámkodás nélkül.

Emihez csak vissza. A bécsi döntés elszakította Györgyalvát életforrásától, Kolozsvártól. A szegény tejesek bejötték Kolozsvárra s közben falujukban az Antonescu-rendszer sovinizmusa ütött tanyát. Vajjon kaptak-e földet a györgyalviak valamelyik magyar nagybirtokból, hogy otthonra lelhesse nek a magyar hazában? Nem. Csak egy szinpadi kosztümös asszonyság jutott nekik, aki fényes állami segínyt rakván zsebre, cirkuszmutatványként hurcolta végig őket az országon, hogy irredenta cécóra fordíthassa át emberi szenvedéseiket. Csoda-e, ha csekefalvi Tamás Béláné jóvoltából vészelt hirtelen a györgyalviaknak az egész románság előtt s amint újra fordulat állott be, a felzaklatott asszonyvédélyek most már a tejesembereken akartak bosszút állani a négyéves izgatásokért.

Györgyalva megint csak megszenvedte a magáét, a Gertrud-kosztümös nagyasszony azonban ott folytatja mesterkedését, ahol abbahagyta. Hivatalokban tűnik fel a györgyalviak nevében, befurakodik népi közületekbe, mint a lidérc, szakszervezeti bejónőknőnek játssza ki magát — nem törődve azzal, hogy az értatlan földműveseket fasiszta hirbe-gyanuba hozza s eluralkodván mindenütt fűgékenységével, hátérbe szorít szerényebb, de feltétlenül tisztább multu munkássasszonyokat.

Nem kívánjuk nyilvános megégetését, mint a középkorban, de hogy mégis tudja mindenki, kivel van dolga, legalább arra köteleznék, hogy állandóan ama bizonyos Gertrud-kosztümben járjon... Aztán nem lenne utolsó gondolat az sem, hogy egy kis közmunkára kötelezzék, úgy fátylasan és diadémosan. Ha már mindenáron segíteni akar a népen, álljon csak be krumplít hámozni a vasuti műhelyekhez; vagy hordja a tejet házról-házra, mint annyi derék györgyalvi asszony.

A kolozs megyei főispán rendelete a nem demokratikus törvények hatálytalanságáról. Az 1944. november 7-én kelt 796-1944. sz. rendeletünk ama rendelkezését, mely szerint: „A mai nappal hatályát veszti minden nem demokratikus törvény és rendelet és csak azok a rendelkezések maradnak érvényben, melyeket a katonai közigazgatás által kinevezett hatóságok adtak ki”, ilyen értelemben módosítjuk: „Hatályvesztettnek tekintjük minden nem demokratikus törvényt és intézkedést, valamint minden megkülönböztető törvényt és az azokból folyó elkülönítések 1944. október 12-iki kezdettel”. T. Vescan főispán.

Orvosi hír. Dr. Csillagné dr. Gröber Blanka fogbetegnek rendel Hegedűs Sándor-utca 14. sz., d. u. 1-6 óráig.

A londoni lengyel klikk nem képes megoldani a válságot

MOSZKVA, november 30. (Rádió) A Pravda hosszabb cikkben világítja meg Mikolajczik londoni lengyel miniszterének lemondásának hátterét. Kvasinszki kormányalakítási kísérletei kudarccal végződtek. Ez természetesen is, mert éppen ő helyezett el szovjetellenes cikkeket a Labour Party lapjában. Nem képviseli a lengyel érdekeket a Raczkievicz államelnök köré csoportosult kis klikk sem, akik annak a Pilsudszkinek követői, aki Lengyelországot a németek ol-

dalára akarta lekötni. Az igazi lengyel hazafiaknak csak egy választásuk van: csatlakozni a lublini nemzeti felszabadítási bizottsághoz — fejezi be cikkét a Pravda.

Egyébként a megoldás ebben a szellemben került végrehajtásra, mert az államelnök Tomas Arcsisevszkit nevezte ki kormányelnökül. Arcsisevszki a szocialista párt egyik vezetője és Lengyelországból érkezett Londonba.

Felelned kell a történetekért!

Önmagaddal nézz most szembe. Akárhol vagy, bármit csinálsz, állj meg és nézz szembe magaddal. Öszintén, könyörtelenül mérd meg magad. Azt, ami vagy, amit tettél, mondtál, kívántál, gondoltál. Ne keress kifogásokat, mentőkörüményt. Legyél őszinte magaddal szemben, ha népednek és magadnak ellensége tudatlenn.

Felelj hát! Hoi voltál az elmúlt évek alatt? Hol voltál és mit csináltál? Mikor a börtönöket megtöltötték a szabadságért küzdőkkel, akik életük és szabadságuk árán a te jövődért is harcoltak, hol voltál? Ha mással nem, falat kenyérrel segítettél-e rajtuk vagy nyomorba taszított családjukon? A bécsi döntés után, a protekcionáristák, diszmagyaros, bankettező urambátyámék évei alatt mit tettél? Milyen nemzetvédelmi kereszt után szaladgáltál és milyen vádakkal löktél félre románokat, zsidókat, magyarokat a te koncodtól, csak azért, mert nem volt olyan jó a születési bizonyítványuk?

Mit éreztél, mikor az első sárga csillagot megláttad egy szegény, falhoz lapuló asszony vagy férfi mellén? Gondoltál-e arra legalább, hogy szóval vagy nézéssel, vagy egy szerető mozdulattal enyhítsd szegényüket? Vagy kiköptél te is a járdára és vigyorogva meséltél el, hogy már vendéglők is vannak, ohova: „kutyaéknak és zsidóknak tilos a bemenet”?

Hol voltál, amikor végeláthatatlan sorokban sápadtan, félve meneteltek kis batyujukkal a halál felé?

Tettél valamit értük? Azonkívül, hogy értékeiket, pénzüket elvállaltad „megörzésre”, hogy aztán zárt ajtóik mögött kapzsint mérgecsd, mi mennyt ér, a ruha és bunda hogy áll rajta l, az ékszer hány karátos?

Ugy-e, nem mersz felelni? Mert még most sem vagy becsületes. Sem te, sem szándékaid!

Ha becsületes lennél, ha valamit is megbántál volna, ma ott dolgoznál a hidaknál, krumplít asznál, kórházakban ápolnál és megpróbálnál valamit levelezekelni szörnyű bűneid közül. És így utat keresve küzdenél, hogy belekapcsolódhass az új életet megteremtő munkába.

Te ehelyett elbujsz odába vagy hivatalokban dolgozol, katedrát akarsz. Tollat is vettél már kezvedbe, sőt pártokban is találkoztam veled, ahol nagy hangon vitáztál, ajánlkoztál. De olyant nem láttam köztetek, aki belátja tévedését becsületesen, amint ez az új idők harcához való és kapát vagy csakányt vesz a kezébe! Hidat építeni, vasutat építeni, sebeket begyógyítani, a letűnt, átkozott világ szemetét elhordani, arra puha talán a kezed? Vagy nincs erőd? De köpenyedet forgatni, egyik napról a másikra demokratává, szocialistává lenni — nem is szólvá arról, hogy az ősi csillagot milyen sokan hordják kabátotokor, míg meghunyászkodva, aljasul vártok, hogy tovább mérgezhesse a lakkeket, akadályozzátok a szabad világ felépülését — arra még van erőd?

Nem felelsz, ugy-e? Mert ha felelni mernél, már régen önként ott lennél a közmunkáknál.

Pedig mégis felelni fogsz! Amit önként, őszinte önvizsgálatodból elmulasztottál megtenni, azt majd megteszed bírúid előtt. A nép jogosan kérdőre fog vonni és a népek felelned kell!

F. Jagamas Ilona

Az elsőfoku iparhatóság tájékoztatója az iparigazolványokról. Az elsőfoku iparhatóság felhívja az érdekeltek figyelmét az iparigazolvány és iparendélyek kérésére vonatkozólag, hogy kérésüket esetrel-esetre anyanyelvükön megírva beadhatják s ennek formáját az Ipartestülettől vagy a szakszervezetektől is megkapják. Ugyanott készséggel segítének azoknak a megírásában és nincs szükség arra, hogy azokat ügyvédek útján készíttessék el, vagy éppen ügyvédek útján adják be. Ez nemcsak költségmegtakarítást jelent, de egyúttal véglvet minden nemkívánatos kijárásnak. A képesítéshez kötött iparokra vonatkozó kéréseket egyenesen az Ipartestülethez nyújtásuk be s ez továbbítja az iparhatósághoz. A kéréshez mellékelni kell a mesterlevelet, ha ez nincs, segédi munkakönyvet és a háromévi szakbavágó gyakorlatnak hatóság által elfogadható igazolását, valamint a születési anyakönyvi kivonatot.

Halálozás! hír. Eorbáth Antal vendéglős folyó hó 31-án elhunyt. Temetése december 2-án délután 3 órákor lesz a temető kápolnájában.

Az unitárius elemi napskola megnyitása december 2-án, szombaton délelőtt 10 órákor lesz az unitárius gimnázium elemi iskolai helyiségében, Kossuth Lajos-utca 12. szám. Az igazgatóság.

Nyilatkozat. A Világosság szerkesztősége saját kebelében indított politikai tiszogatósa során belső munkatársát, Székely Gyulát, a régi Keleti Újságban és Keleti Magyar Újságban megjelent két cikke miatt az újságírói hivatás gyakorlásától hat hónapra eltiltotta. A nehézményezett cikkeik kiszolgálták a fasiszta rendszer propagandáját.

Megkezdődnek az előadások a Mezőgazdasági Főiskolán. December hó 3-án reggel az ideiglenesen megszakított előadások újra megkezdődnek.

Tudományos előadás. December 6-án délután egy negyed 4 órai kezdettel az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület üléstermében (Majális-utca 22.) Farkas Árpád mezőgazdasági főiskolai tanár előadást tart „Üzemnagyság-kérdések Erdély mezőgazdaságában” címmel.

Zárolták a fémeket. A Legfelsőbb Közéllátási Tanács a vasipari termelés fokozása céljából elrendelte az összes vas-, ólom-, réz- és alumínium nyersanyagok zárólasát. A felülnetelt nyersanyagok birtokosai a legszigorubb statáriális következnőknek terbe mellett kötelesek készleteiket 1944. évi december hó 4-ig a vármegyei Közéllátási Felügyelőséghez bejelenteni.

FELHÍVÁSOK

Orvosok figyelmébe. Kolozsvár vármegyei tiszti főorvosa felkéri az orvosokat, hogy a falusi nép orvosi ellátása érdekében azonnal jelentkezzenek minél nagyobb számban körorvosi állásra. Amennyiben nem lesz elegendő önkéntes jelentkezés, a körorvosi állásokat hivatalos kirendelés alapján fogják betölteni. Egyébként az összes diplomás kolozsvári orvosoknak 24 órán belül jelentkezniük kell a tisztorvosi hivatal helyiségében (Bolyai-utca 1.) kérdőívek kitöltése céljából.

Az építőmunkások festő szakosztálya vasárnap délelőtt 9 órákor alakuló ülést tart Kossuth Lajos-utca 32 szám alatt.

A vas- és fémiparosok szövetkezet alakítottak. Vasárnap megalakult a Kolozsvári Vas- és Fémiparosok Beszövő, Termelő, Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezte, mint az Erdélyrészi Hangya Központ tagja. A szövetkezetbe tömörült kisiparosok célja a háború által sújtott mezőgazdaság előmozdítása, a hiányzó gazdasági gépek és eszközök gyártása, közszükségleti cikkek pótlása és forgalombahozatala által. Tekintettel arra, hogy sok szakosztályi tag nem volt jelen az alakuló gyűlésen, az üzletrészejegyzést még fenntartották. Jegyzéseket az Ipartestület helyiségében Turák Mária tisztviselőnőnél lehet eszközölni.

Meghívó. A Napochemia gyógyszer-vegyészeti gyár Rt. bejegyzett cég 1944. évi december hó 9-én, délelőtt 10 órákor Kolozsvár, Székely Mózes-u. 5. sz. alatti székhelyén, rendkívüli közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Hiányzó igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. Mindazok, akik a közgyűlésen résztvenni ohajtanak, kötelesek részvényeiket, a közgyűlést megelőző 48 órával az Erdélyi Leszámitoló banknál vagy a Rt. pénztáránál letétbe helyezni. Igazgatóság. 1083

Meghívó. A Közraktár és Kereskedelmi R-T. bejegyzett cég 1944. évi december hó 9-én délelőtt 11 órákor Kolozsváron, Székely Mózes-utca 5. sz. alatti rendkívüli közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Hiányzó igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. Mindazok, akik a közgyűlésen résztvenni ohajtanak, kötelesek részvényeiket a közgyűlést megelőző 48 órával vagy az Erdélyi Leszámitoló Banknál, vagy a R-T. pénztáránál letétbe helyezni. Igazgatóság. 1084

A Köznyugáijások Szakszervezetének megalakulása végett 1944. december 3-án d. e. 10 órákor Mátyás-utca 4. számú helyiségében alakuló közgyűlést tartanak. Kérjük összes beiratkozott tagjaink megjelenését. Dr. Pokol.

Meghívó. A „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja mint szövetkezet Kolozsvár, tekintettel arra, hogy az 1944. november 30-ára meghirdetett közgyűlés határozatképtelen volt, az Erdélyi Gazdák Állat-értékesítő Szövetkezte, mint a „Szövetség” Központ tagja Kolozsvár, üzletrészes tagjait az EGASz helyiségében Majális-utca 10. szám alatt 1944. december 8-án d. e. 10 órákor tartandó rendkívüli közgyűlésére meghívja. A közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Napirend: 1. Az igazgatóság tagjainak megválasztása. 2. A felügyelőbizottság tagjainak megválasztása. 3. Esetleges indítványok. „Szövetség” Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja m. sz. Kolozsvár, Farkas sk., Vermes sk. 103

A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete december 3-án, vasárnap d. e. 10 órákor a Vasmunkás-Othonban, Fedelem-utca 7. taggyűlést tart s ott ismertetni fogja a munkabértárgyalások eredményét. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

Szabad szó a gyárból, a műhelyből és a földekről

Szerkesztőségünk kezdettől fogva arra buzdította olvasóit, hogy ne csak olvasól hanem munkatársai is legyenek lapunknak. Egy harcos demokrata néplapnak természetesen azok a legjobb munkatársai, akik maguk is kivesszék részüket a feltörekvő nép harcából a harc minden területén, az üzemekben és irodákban, a mezőgazdaságban és iskolákban, a munka széles demokratikus arcvonalán. Mind sürribben jelentkező munkáslevelezőink bizonyították, hogy számukunk helyes volt. Kérjük, biztatjuk és hívjuk olvasóinkat: váljanak mindnyájan e lap levelezőivé!

A mai milliós példányszámban megjelenő moszkvai napilapok is munkáslevelek közreadásával váltak a Szovjetunió dolgozó millióinak harcos napilapjaivá. Többek között ezért is sikerült harcukat győzelmesen megvívni a sajtó és irodalom területén is. Minden újabb munkáslevelező bekapcsolódása egy-egy lépéssel minket is közelebb visz a fasiszmus szellemi befolyásának teljes letöréséhez.

Egyenlő jogot a dolgozó nőknek!

Tisztelt szerkesztőség!

Az „ellátott” nagyüzemek dolgozó nőinek arról a sérelméről van szó, amelynek gyökere a letűnt diktatorikus rendszerhez vezet vissza. Ez a rendszer a nőt akkor sem tekintette teljesjogú dolgozónak, mikor az a férfakkal egy helyen, a hadiüzemben 8. 10, sőt 12 órát is dolgozott naponta. A Dermta ellátási szabályai szerint csakis a férfialkalmazottak kapnak az üzemtől családtagjaik részére is közszükségleti cikkeket (sok esetben egész távoli rokonok részére is), a női alkalmazottak azonban csak olyan esetben részesednek az üzemi ellátásból, ha nincs munkaképes férfi a családban. Ez azt jelenti, hogy a Dermtában dolgozó anyák, tekintet nélkül gyermekeik számára és arra, hogy a férfi — mint az a legtöbb esetben előfordul — olyan helyen dolgozik, ahol nincs üzemellátás, csakis saját személyük részére kapják az üzemből a közellátási cikkeket. Ha tehát az asszony a gyárban dolgozik és a férje pl. napszámos, este a munkából hazamenet csak egy adag élelmiszert visz haza, holott még békeviszonyok között is rendkívüli megterhelést jelentett számára, hogy a család többi tagjai részére — 8. 10 órás munkanap végéig — ennivaló után

járjon. A mai háborús viszonyok között meg éppen lehetetlen a beszerzés.

Azok az asszonyok ellenben, akik otthon, háztartásuk vezetésével foglalkoznak s férjük a Dermtában dolgozik, a legfontosabb ellátási cikkeket készen hazakapják férjük révén, pedig ezeknek a háziasszonyoknak ma is több idejük és lehetőségük van a szükséges dolgokat üzletben, vagy vásárcsarnokokban beszerezni.

Bebizonyosodott, hogy a dolgozó nők a termelésben nemcsak hogy megállják a helyüket, hanem például a Dermtában pótolhatatlan értéket is képviselnek. Érihetetlen tehát, hogy e változott viszonyok között s demokratikus viszonyok idején a Dermtában dolgozó családanyák vagy csak saját maguk ehettek, — ami az anyák esetében elképzelhetetlen — vagy pedig hazaviszik saját adagjukat s odaadják gyermeküknek, ők maguk meg koplalnak. Remélem, hogy ez nem cél s éppen ezért soraim nem kerülnek el az illetékes Dermta-ellátási osztályvezető urak figyelmét és sürgősen orvosolni fogják fentebb felsorolt sérelmeinket.

Egy Dermtában dolgozó anya, ainek a férje kis műhelyben dolgozik

Börtönbe azzal, aki kivonja magát a közmunkák alól

A Világosság nem egyszer megírta és követelte, hogy mindnyájan vegyünk részt az újjáépítést előmozdító közmunkákban. A közellátás gyors megszerzése, a vasutak, hidak helyreállítása, a termelés fokozása mind, mind meggyorsítja a nácik ellen vívott háború győzelmét, a Vörös Hadsereg utánpótlását. Kolozsvár lakosságának bizonyos hányada, a szervezett munkásság kivételével, mégis úgy viselkedik, mintha egyenesen érdeke volna a háború elhúzódása, mintha öröme telne a drágaságban, a kevés kenyérben. Egyszóval a közmunkákból nem veszi ki a részét olyan mértékben, ahogy azt a mai történelmi idők megkövetelik. Szerény soraimmal tehát figyelmeztetni kívánom mindazokat, akiket megillet, hogy egyáltalán nem vagyunk restek s lecsapunk mindazokra, akik még most is szökni próbálnak a közmunkák alól, mindenféle tiltott utakon igyekeznek kivonni magukat a közös áldozathozatal alól.

A Városházán vegyék tudomásul Nagy Laci ur helyzetesei, hogy ma már a nép nem visel szájkosarat és nem is vak. Ismerjük azt a módot, ahogyan a közmunkára behívott Gladys-gyári tisztviselő, egy bizonyos Buta Sándor nevezetű egyén és hozzá hasonló urak reggelenként hozzájutnak a közmunkán való részvételt igazoló pecsét-hez. Azt is láttuk, amint szépen hazatérnek, hogy másnap újra jelentkezzenek a megváltó bélyegzőért. Még csak nyoma se látszik rajtuk, hogy lelkiismeretfurdalás bántaná őket, amiért megszöktek a becsületes munka elől. Sőt, a markukba röhögnek, hogy milyen szamarak a kötelességteljesítők. Hát uraim, önök hamarosan sirmi fognak. A dolgozó tömegek galléron ragadják azokat a jöszivű hivatalnokbarátokat, akik hamis igazolásokkal segítik a közmunkákat elszabotáló élősdieket.

Társadalmunk egy részének a multban vérvé vált a közigazgatás kijátszása, de most végre is rá kell ébrednie mindenkinek, hogy ma már a mi közigazgatásunkról van szó, a mi kenyérünk, a mi harcunk, a mi katonáinkról. Ha tegnap a nácik háborúja ellen kimondott bíráló szöveg már reánk süthettek a hazaáruló bélyegzet, akkor ma egyáltalán nem szabad kimélni a mi ügyünket tudatosan szabotáló csirkefogókat. De nem irgalmazhatunk azoknak sem, akik csupán kényelemszeretettel tehezítik meg a közösség számára annyira fontos újjáépítést. Szemmel tartjuk és könyörtelenül leplezzük mindazokat, akik képesek minden kibúvót igénybevenni, hogy csak dolgozniuk ne kelljen. Most még utólagra figyelmeztet-

jük ezeket a megtévedt alakokat, vegyének példát a vasuti munkásoktól, akik mind- ezideig teljesen fizetés nélkül, keményen dolgoztak. Mit gondolnak a szabotálók és szabotáló-gyanúsak, a vasuti munkásság, s általában az újjáépítés szakadatlanul dolgozó munkások majd részesíteni fogják a naplopókat is abból az élelemből, amit a meginduló vonatok hoznak majd a városi közraktárakba? Ha nem térnek észhez, majd börtönökben és internáló táborokban fogsághatják el a rájuk jutó részt.

Dolgozó testvérek, legyetek résen! Pillanatra se tévedszétek szem elől a szabotálók. Hívjátok fel az illetékesek figyelmét minden visszaélésre. Csak így biztosíthatjuk helyünket a demokráciában. Ahol használ, szép szóval, ahol másként nem megy, ott elszánt rajtaütéssel győzzétek meg a tévelygőket, hogy a fasiszta megvesztegethetőség ideje lejárt. Fogjatok össze mindnyájan, mert ma már mindenki szabadon ellenőrizheti közéletünk tisztaságát. Az ellenőrzés ma már nemcsak jog, de kötelesség is.

Fodor Pataky Ádám.

Vessünk véget a kolozsvári Mezőgazdasági Főiskola tangazdaságában viruló jobbagyságnak

Aki kétségbevonja e cikk címében foglalt követelés helyességét, az fáradjon ki Kolozsvár Szászfenes felé eső külvárosba. Itt fekszik a Mezőgazdasági Főiskola tangazdasága. Ebben a gazdaságban még ma is földespadlóju lakásokban elnek az ugynevezett mezőgazdasági cselédek, béresek, kocsisok asszonyaikkal és sok-sok gyermekükkel. Ezeknek a földművelő proletár embereknek a színház, mozi, könyv még ma is elérhetetlen vágyálmot jelentenek.

Eddig lakat volt a szájukon. Nem kiálthatták világra sérelmeiket. Ha valamelyikük fel merte fedni az igazságot, bevonultatást és csendőrkézzre juttatást élveztek kilátásba. A becsüdtetés előtti román államvezetés sem korszakosított a városperemétől olajnegyedőrányira fekvő tangazdaság munkásalakúait, de a második „honfoglaló” magyar urak sem gondoltak erre. A földes padló, javításra

szoruló ajtók és ablakok, szemétdombra való főzőkemencék miatt szüntelenül panaszra jártak az itt senyvedő földmunkások. Nincs pénz — örökké ez volt a válasz.

De főlöseges luxuskertészre volt pénz, a központi tanintézetben duplaablakokra szintén volt. Holott évtizedekig minden rendben volt anélkül is. Mindenre jutott pénz, éppen csak a tangazdasági munkások lakásainak emberi hajlékká való alakítására nem akadt sohasem. El kell ismerni, a román állam annakidején emberséges készpénzletést biztosított számukra s türelmő volt a természetbeni ellátásuk is. Ezzel szemben a magyar urak ugy „korszakosították” a bérvizonyokat, hogy az anyaországi rabszolgabérrendszert plántálták ide és az egész nap robotoló munkások szemét 10—15 pengős bérről szurták ki. Ezeket a jobbagyfizetéseket négy éven keresztül egyáltalán nem emelték, sőt, dr. Kuthy László gazdaságvezető tanár ebben az évben minden kedvezményt megvont a munkásoktól. Emiatt aztán persze még embertele- nebb, még keserűbb lett a sorsuk.

Ilyen körülmények között, az itt dolgozó béresek a ruházati, háztar-

tási és egyéb szükségleteiket csak úgy tudták megszerezni, hogy szá- juktól elvonva, eladták a malacot, buzát, árpat.

A magyar kormány a minimális munkabérek, bár nagykésőn és nem kielégítően, de mégis többizlen rendezte. Ugyanigy rendezte az állami, városi kinevezettekét, akik ezen- kívül, az utóbbi években külön téli segélyben is részesültek. Csupán a gazdasági cselédekről feledkezett meg. A valóságban tehát így tüntet- ték el a magyar urak az osztályel- lentéteket, amelyről Magyarországon oly sokat szónokoltak és irtak. Mi- több dr. Kuthy László még fizetés- csökkenésre vetemedett. Ez a pél- dátlanul antiszociális gondolkozásu tanár egy alkalmazottjuk javadalma- zását jogellenesen csökkentette, sőt mivel elődje mulasztásából irásbeli szerződése sem volt az illetőnek, be- tegsége miatt állása azonnali elha- gytására kényszerítette. A felmondá- si időre járó fizetésének folyósítását pedig elszabotálta. Ebben része volt Krasznai urnak is, aki pedig most is arról panaszskodik, hogy havi 1000 pengőből nem tud kijönni. Az elbo- csátott azonban, annakidején három hónapon át betegen feküdtetett egy árva fillér fizetés nélkül. Mindezek tehát arra kell kényszerítsenek min- ket, hogy sürgősen véget vessünk en- nek a jobbagyvilágnak.

Krizsó Kálmán

Józsa Béla Athenaeum

Szovjet—magyar—román kulturális együttműködés felé

A kolozsvári munkásság egyik régi harcos intézménye, a Munkás Athenaeum, elevenedett föl új lehetőségeknek megfelelő új alakban a város román, magyar és zsidó demokrata szellemi dolgozói jóvoltából. Sokan emlékeznek még a harmincas évek közepén városunk munkássága életében oly nagy szerepet játszó Munkás Athenaeumra: szocialista felvilágosító füze- teket adott ki, közös magyar-román kultúrelőadásokat szervezett, így közö- sen ünnepeltette meg Petőfi és Eminescu emlékét s talán legérdekesebb rendezése a tanulságos vitákkal kapcsolatos irodalmi törvényszék volt, ahol az irodalmi alkotásokat vették az emberi haladás szempontjából bonckés alá. Ennek a szervezetnek egészen a fasiszta korszak beköszöntekekor történt feloszlásáig egyik élharcosa volt Józsa Béla is, a béke és szabadság kolozs- vári vértanuja.

A régi egyesület működésének felújítói közös akarattal elhatározták, hogy a szervezetet a vértanu nevére Józsa Béla Athenaeumnak nevezik el, ezzel is kifejezésre juttatva, hogy az újjászülöt intézmény a régi harcos hagyományokat ujjítja fel az időszerű népfelvilágosítás érdekében.

Az újjáalakult szervezet máris hét alosztályt állított fel megnagyobbo- dott közfeladatai elvégzésére. Ezek az alosztályok irodalmi estélyek, hang- versenyek és kiállítások rendezésével, népszerű könyvkiadással, munkás- kórusok, szabadszínpadok és dalárdák felállításával, valamint kölcsönkönyv- táruk létesítésével akarják elősegíteni a kulturális haladást. Az újjászerve- zők különös gondot kívánnak fektetni a magyar-román, magyar-szovjet és román-szovjet kulturális együttműködés ápolására s támogatni fogják a Városi Színházat is törekvéseiben. Az előkészületek folynak s a Józsa Béla Athenaeum rövidesen bekapcsolódik kulturprogramjával mind kulturális intézményeink, mind a gyárak és külvárosok mindennapos szellemi életébe.

Huszonkétmillió angol férfi és nő áll a brit hadigépezet szolgálatában

Anglia háborús erőfeszítéseiről számol be az új Fehér Könyv

LONDON, november 29. (Reuter) A brit kormány hivatalos Fehér Könyvben tette közzé Anglia hábo- rus erőfeszítésének adatait, amelyek Nagybritanniára, az Egyesült Király- ságra és Észak-Irországra vonatko- znak. A Fehér Könyv főbb számadat- jai a következők:

Huszonkétmillió brit férfi és nő, Anglia lakosságának majdnem a fele szolgál a haderőben, vagy a hadiipar- ban. A 15—65 éves férfiak 93 száza- léka teljesít szolgálatot a hadsereg- ben, a polgári védő őrségben vagy a hadiiparban. A fegyveres haderőben összesen négy és félmillió férfi és majdnem félmillió nő szolgál. A hadi- iparba és a polgári védeőrségbe be- sorozott nők száma eléri a 6 és fél- milliót.

Az angol királyság — mint a Fe- hér Könyv közli — a következő hadi- anyagot termelte a háború folyamán: 102.000 repülőgépet, 5700 hadi- hajó, négy és félmillió össztönnel rendelkező kereskedelmi hajó, 35.000 igyű, 25.000 tank. Ezeknek a hadi- anyagoknak héttizedrészét Nagy- britannia gyártotta elő.

A háború előtt a mezőgazdaság az

ország élelmiszerszükségleteinek egy- harmadát termelte, ma már a két- harmadát.

A fegyveres haderőben a veszteség több mint félmillió ember, köztük 160.000 elesett, 139.000 kereskedelmi tengerész és 57.000 polgári személy vesztette életét, több mint 78.000 megsebesült.

Négy és félmillió ház rongálódott meg vagy pusztult el, tehát minden három ház közül egy. 1943 végéig Anglia 2900 hajót vesztett 11 és fél- millió tonna össz tartalommal.

A kivétel a háború előtti export 29 százaléka csökkent. Végül a Fehér Könyv kiemeli, hogy Nagybritanniá- nak eddig 25 milliárd fontjába került a háború.

SZÍNHÁZ

1944 december 1. péntek délután 3 órakor Leányvásár.

1944 december 2. szombat délután 3 órakor Leányvásár.

1944 december 3. vasárnap délelőtt 11 órakor Mánás Miska.

1944 december 3. vasárnap délután 3 órakor Leányvásár.

Apróhirdetések

Hirdetéseket 8-11 óra között veszünk fel

Adás-vétel

PATKÁNYFOGÓ, kiváló házőrző tacskó-kutyakölyök eladó. (Apponyi) Tancsics Mihály-utca 65. 1086

ELADÓ egy két-hároméves gyermeknek való síruha. Értekezni lehet Izabella-utca 7 alatti. 1119

NAGY, kététeres vendéglői kemence eladó. Kossuth L.-u. 4. 926

EGY kerek szobaasztal és egy kalotaszegi faragású kis díszasztal eladó. Pata-utca 77, kapu alatt, balra. Érdeklődni délután 2-től. Gr. 18

FEHÉRCSEMPÉS asztalkemence eladó. Györgyalvi-ut 120. 1072

VALLÁSOS tárgyú képeimet sürgősen kiarsítom. Áron alul is. Eva műkereskedés. Dózsa György-u. (Wesselényi) 32. 1105

MODERN mikroszkópokat vennék. Goldner látszerész. Lakás Postakert-u. 20. 1093

FÉRFI hócipőt 44-es lábra veszek. Nussbacher, Székely-u. 5, délelőtt 8-1 óráig. 1080

CSIKÓBUNDA és Anker női karóra eladó. Cim a kiadóban. 1105

ANGORAFONALAT veszek. Buber, Jászai-u. 1. Szamospart, Fellegvári-utnál. 1090

Férfifehéremű készitést vállalkozott hozott anyagból.
Hunyadi-tér 17 szám. VÉGH NÉ.

2 KG. sulyu nyulakat vennék. Napochemia, Székely-utca 5. 1082

EGY férfitelikabát eladó. Horea-u. 15, ajtó 4. 1094

JÓKARBAN lévő gyermek sportkocsi eladó. Eötvös-utca 7. 1104

SZÉP virágkosarakat veszek. Unió-utca 4 szám. 1100

KÉTEVES, fejlett csikó eladó. Dózsa György-u. 23. 1107

TEHENÉSZETRE, kertészetre kiválóan alkalmas, tizenhat hold trágyázott föld, Kolozsvár mellett, részes művelésre kiadó. Értekezhetni Koncz mérnöknel, Bem-utca 3. 1112

ELADÓ irodaberendezés, konyhakredenc, szekrény. Ugyanott lakást adok tankaritásiért. Bartha Miklós-u. 25. 1102

VESZEK egy gázkályhát vagy gázfűtőt (Schell-gáz) tartánnyal vagy tartány nélkül. Cim: Szabadság-tér 32 sz. (Volt Orion utca) 1120

EGY kifogástalan állapotban lévő hálószobaberendezés és egy pár 35-ös számú hócsizma eladó. Érdeklődni Deák Ferenc-utca 39, III. em. 13. ajtó. 1115

FÉRFIKALAP
tisztítást, vasalást, kisebbítést-nagyobbitást, festést és formálást vállalunk
Nagy Mihály és fia Oszkár
kalaposmesterek. Szabadság-tér 8.

Allást keres

PERFEKT magyar gyors- és gépirónó állást keres. Cim a kiadóban. 1098

NAGYOBB haznál, intézetnél, szállodánál gépészi vagy házfelügyelői állást, u. m. gőzfűtés, villany- és vízvezeték kezelését vállalom. Cim a kiadóban. 1087

MEGRONGÁLÓDOTT festményeket restaurál festőművész. Mócok-utca 120 (volt Mussolini-ut), udvarban, balra. 1113

FIATALURAKNAK itthon mosást vállalkozás. Szatmáry Sándorné, Pata-u 125 sz. 1106

Fogászati irodakomatomat
megnyitottam Jókai-utca 3. szám,
(volt „Unit” Dental Depo)
KLEIN

Allást kaphat

FÜGGETLEN nőt tisztviselőnek, esetleg lakással felvezek. Dezsó-utca 14, vástelep. 1088

Lakás

MODERN lakás kiadó, külön telken, kerthasználattal, Villamos-u 7 alatt. Értekezni szomszédokban, Mészárosnál. 913

KIADÓ komfortos, butorozott szoba, előszobával. Magyar-utca 4 szám. Értekezni hétfői-ajdónál. 914

BUTOROZOTT szobát belvárosban keresek magános férfi ré zere. fűrdőszobahasználattal, külön bejárattal. csak földszintes lehet. Értesítést kérek Zebra vegyüzem. Timár-utca 34-36. 1099

3 SZOBA, konyha, fűrdőszoba és butorozott szoba kiadó. Bejáró kerestetik. Erzsébet-ut 17. 1097

KÜLÖNBLELTETŐ butorozott szoba kiadó, ugyanott butorozott szoba kiadó nőnek. Kossuth Lajos-utca 25, ajtó 5. 1110

Legújabb

„A háborúnak esetleg a kora nyáron már vége lehet”

— mondotta Churchill

LONDON, november 30. (Reuter.) Nagybritannia népe szerdán ünnepelte nagy államférfiának, Churchillnak születésnapját. E napon nyílt meg az angol parlament új ülésszaka, melynek vitáján Churchill beszédet mondott.

A miniszterelnök kijelentette, hogy Antwerpen kikötőjébe óceánjáró hajókból álló hatalmas karavánok futnak be. Antwerpen — mondotta — páratlanul értékes támaszpont a szövetséges erők számára. Bejelentette Churchill, hogy a Schelde torkolatának megtisztítása során a brit-kanadai haderők 40.000 embert vesztek halottban, sebesülten, fogolyban és eltűntben.

Besz. de további során kijelentette, hogy az új nagy győzelmek ellenére a nemzetnek minden erejét továbbra is a háborúra kell összpontosítania. Churchill még megkockáztatta azt a kijelentést, hogy a háborúnak esetleg kora nyáron vége lehet. Mindazonáltal váratlan események is közbejöhhetnek, s így a kora nyáron esetleg kiesne a „kora” szó.

Churchill elismeréssel szólt a francia csapatok legyőzvényeiről, mondván, a belforti áttörés és a Rajnához való előnyomulás azonfelül, hogy nagyfontosságú katonai esemény, bizonyítéka annak, hogy a francia hadsereg ismét talpra fog állni és fontos szerepet fog játszani Franciaország és Európa életében.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy az Aachen és Köln közötti térségben letolyt harcokban a németek szörnyűséges veszteségeket szenvedtek és hadseregük nagyobb mértékben örödlött fel, mint a szövetségeseké.

Churchill ismét hitet tett a demokráciába vetett törhetetlen bizalma mellett. Ugy neveltek — mondotta —, hogy sohase vesztem el hitemet az an ol demokráciában és a legsúlyosabb időkben is bízzak a brit népben.

A brit parlament új ülésszakát egyébként — a hagyományokhoz híven — a király trónbeszéddel nyitotta meg.

A Szakszervezeti Tanács felhívja a kolozsvári munkásokat, hogy a Szovjetunió fasizmus-ellenes hősi harcait szemléltető „Sztalingrád” című filmet minél többen, lehetőleg csoportokban nézzék meg.

A román sajtó hangja

„Igazságot és csakis igazságot akarunk”

— írja a Plugarii

Megjelent a „Plugarii” című ekésfronti hetilap harmadik száma. Már az első szám megjelenésekor örömmel adtuk hírt erről a demokratikus lapról, mert fontosnak tartottuk, hogy olvasóink tudják, országos és helyi viszonylatban egyaránt, kik azok a románok, akik a román nép érdekeiért határozottan sikraszállva, ugyanakkor népüknek a nemrománokkal, különösképpen pedig a magyar néppel való együttműködése mellett foglalkoznak. A „Plugarii” már eddig is tanúságot tett a román-magyar barátkozás szükségessége mellett s harmadik számában főhelyen ismerteti az Ekés Front november 12-iki nagygyűlésének lefolyását és határozatát, melynek főpontjai ezek voltak: Erdély teljes felszabadítása nem csupán külső, hanem belső ellenségeitől. Békés együttélés Erdély minden népe között, mert nem lehet szabad egy nép, mely elnyomja a másikat.

Ismerteti a lap Erdély történetének ama szabadságharcos megnyilatkozásait is, melyekben román és magyar elnyomottak karöltve küzdöttek, nevezetesen a Dózsa György, Budai Nagy Antal, valamint a Horea, Cloșca, Crișan és Avram Iancu vezetése alatt történt felkeléseket. Nagy teret szán a lap az okiráltságbeli román parasztság hatalmas megmozdulásának is. „Igazságot és csakis igazságot akarunk” című cikkéből idézzük: „A múlt és a jelen bűnöseinek a megbüntetését kívánjuk, de ugyanakkor kívánjuk az igazságos jogok elismerését is”.

Vezető cikkében pedig a lap határozottan állást foglal az észak-erdélyi románok politikai aktivitása mellett. Ezt a cikket teljes terjedelmében alább közöljük:

„A Nemzeti Demokrata Arcvonal képviselői ismétellen hivatkoztak minden román jóérzésére és a politikai tevékenység szükségére, az ország mentől gyorsabó demokratizálása, a Szovjetunióval való őszinte együttműködés, a fegyverszünet teljesbentartása, különösen pedig Észak-erdélyben minden együtllakó nemzetiség demokratikus képviselőinek őszinte együttműködése érdek-

ben, hogy ezáltal sietessék — politikai és gazdasági szempontból — Észak-erdély visszaillesztését egy szabad, demokratikus és független Románia életébe. Emlékezzünk csak a Nemzeti Demokrata Arcvonal román képviselőinek, Vescan tanárnak, Curea esperesnek és Solomon szakszervezeti kiküldöttnek ismételt felszólításaira, melyekkel — szinte előrelátva a szövetséges hatalmak 1944. november 12-iki jegyzékét — az észak-erdélyi románoktól újra meg újra egy erőteljes demokratikus megnyilatkozást kértek, hogy ne veszélyeztetődjék ennek az országrésznek minden tekintetben való visszaállítása az ország egészébe.

Sajnos azonban, azok az emberek, akiket megejtve tartanak egy olyan mult ábrándképei, mely 1918-as és 1940-es formájában többé nem térhet vissza, azok az emberek, akiket elcsábítottak egyoldalú ígéretek és olyan bizakodások, melyek a nagyhatalmak közli képzeletbeli széthúzásra támaszkodtak, valamint olyan sovén és fasizta sugdosásokra, melyek a felszabadító hadseregek hábatámadását emlegették, — nem akarták vagy nem tudták megérteni ezt a dolgot.

Ohajtanók, hogy effélék ne ismétlődjenek meg: Hadd hangoztassák a románok, teljességükben, követeléseiket, de nem sovén alapon, felváltva mintegy a Horthy-rezsim sovinizmusát és fajgyűlöletét, hanem demokratikus módon.

Jogunk van követelni az otthoniakat elhagyott 300.000 román visszatekérését.

Jogunk van követelni, hogy demokratikus módon visszahelyeztessenek jogaikba, de okvetetlenkedések és a demokrácia magyarok kiirtása nélkül.

Jogunk van, sőt kötelességünk részt venni Észak-erdély vezetésében.

Jogunk van, sőt kötelességünk kérni minden háborús bűnös megbüntetését, vigyázzunk azonban s ne egy egész nép, hanem csak a bűnösök büntetését kérjük.

Legyünk aktívak jogaink védelmében és a valódi demokráciáért való kiállásunkban.”

KÉT szoba konyhás lakást keresek a belvárosban, lehetőleg a megyeház környékén. Cimeket a kiadóhivatalba kérek, „Mielőbb” jelígre. Gr. 20

KERESEK 3-4 szoba, összkomfortos lakást belvárosban, lehetőleg külön udvarral vagy kerttel. Cim a kiadóban. Gr. 15

ŰZEI részere belváros közelében helyiséget keresek azonnalra. Zebra vegyüzem, Timár-utca 36. 1099

3 SZOBA, konyha, fűrdőszoba kiadó. Petőfi-utca 38. 1094

BU:OROZOTT szoba, fűrdőszobával, esetleg konyhával, vagy üresen kiadó. Hossz-utca 33 sz. 1096

BUTOROZOTT szoba, fűrdőszobahasználat kiadó. Maltovszky-tér 10. 1088

KERESEK 2 szoba, konyha, műhelyből álló lakást, esetleg külön telken. Cim a kiadóban. 1111

LAKÁST kaphat házmesier. Mócok-utca 58 szám a'att jelentkezn. 1102

KÉTSZOBAS, komfortos lakás kiadó. Kövespad-u. 11. Érdeklődni d. u. 2-4-ig. 1118

KIADÓ ház külön telken. Érdeklődni Liliom-u. 3. 1038

BELVÁROSI bérház keres nappali kapunyitogatót, reggel 8-tól délután 5-ig. Unió-u. 10, irodában. 1033

IDŐSEBB urinó lakótársnót keres. Értekezni Buza-utca 17, délután 3-5 óra között. 1029

Különfélék

SZABÁSZATOT tanítók. Gelich Edit, volt ipariskolai tanítónő, Majális-u. 58, 9-6

ÁRU-ES BUTORSZÁLLITÁST szakszerűen, pontosan végez Stransky szállítási iroda. Horea (v. Horthy)-ut 34. 1117

KÉREM azt a réglagyár környékén lakó hóstáti embert, aki szekerére felvett a Magyar-utcában, hogy az otfelejtett aktatászkát, melyben többek között egy Bárdoczky Ilona névre szóló vasuti arcképes igazolvány, OTI-könyv és orvosság volt, sziveskedjék jutalom ellenében Hősök-tere 20. sz. alá leadni. 1114

VILLAMOS üzletemet megnyitottam. Mindennemű javítást vállalkoz. Kérem ismerőseim pártfogását. Kun Lajos, Mátyás király-utca 1. 1101

NUSSBACHER HUGO felkéri mindazokat, kiknek felesége sz. Friedmann Irén és sógora Friedmann Sándor, kik a ghetto előtt a Goldstein-malom udvarán laktak, bármit megőrzésre átadtak, jelentsék Székely-u. 5. szám. Jutalomban részesülnek! Az előttem már ismert személyeket kérem, a holmikat sürgősen adják át, mielőtt hatósági beavatkozást kérek. 1081

ÉRTESÍTÉS. Kajtánói-ut 44. alól 48. alá költöztem férfi- és női fodrászatomat. További szives pártfogást kér Papp Sámuel fodrász. Ugyanott egy télikabát, férfiöltöny, bicikli, Daur-gép eladó. 999

CSINOS, értelmes, haminckörül, egyedülálló uriaszony barátságát keresi hasonlókoru fiatalember, „Egyedül vagyok” jelígre. 1085

FGY 17 éves lány szórakozás céljából megismerkedne hozzáillő fiatalemberrel. Leveleket a kiadóba, „Reményeség” jelígre. 1109

JOBB családból való barna leány, szórakozás céljából megismerkedne komoly, iparos fiatalemberrel. Leveleket „Házasság lehetséges” jelígre a kiadóba kérek. 1108

FELKÉRJÜK mindazokat a vasuti alkalmazottakat és más egyéneket, akik a Gyufagyár telepéről különböző szerszámokat, gépszjakkat, berendezési tárgyakat, agy-neműt, irogépet, stb. elvittek, hogy azokat a hasznos munkásérdekre való tekintettel, haladéktalanul hozzák vissza. Gyufagyár. 1089

HARISNYASZEMFELSZEDEST és javítást géppel vállalkoz. Dáv d Ferenc-utca 6. szám. 921

FUVAROZÁST garantáltan vállal a Magyar Fuvárosok régi szállítóvállalata. Széchenyi-tér 20. 964

JAVÍTÁSOKAT asztalos szakmában azonnal készítek. Pataki-u. 1. 1013

FELKÉREM azt az urat, aki férjemtől, ifj. Bertalan Stéfántól levelet hozott, jutalom ellenében a lenti címre elhozni sziveskedjen. Budai Nagy Antal-utca 7. II. 5. (Volt Honvéd-u.) 1056

FELKÉREM azokat, akik tudnak özv. Csótt Jánosnéról vagy tartózkodási helyéről, tudassák címüket a fúkereskedelmi iskolában. 1.57

Egyetem- és Munkás-mozgók

Pénteken, szombaton és vasárnap

SZENVEDÉLY

Társadalmi dráma. Főszerepben:

ANNA MARISCAL

Előadások kezdete: d. e. 11, d. u. 2 és 4 órakor.

Erdély-mozgóban Kolozsváron

utoljára péntek, szombaton és vasárnap d. e. 11, d. u. 2 és 4 órakor:

SZTALINGRÁD

Szerkeszti BALOGH EDGAR

A szerkesztésért felel NAGY ISTVAN